

KONFERENCE O JEDNOTNÉM ENVIRONMENTÁLNÍM STANOVISKU

6. – 7. 6. 2024

ZÁKON O OCHRANĚ ZEMĚDĚLSKÉHO PŮDNÍHO FONDU

Doc. JUDr. Martina Franková, Ph.D., MŽP

Odbor legislativní, MŽP

RELEVANTNÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY

- Zákon č. 148/2023 Sb., o jednotném environmentálním stanovisku
- Zákon č. 149/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o jednotném environmentálním stanovisku
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony“ (Senátní tisk č. 263)
- Schváleno Senátem dne 29. 5. 2024
- Účinnost 1.7.2024 + vybraná ust. 1. 1. 2025

SPRÁVNÍ ÚKONY INTEGROVANÉ DO JES

Stávající právní úprava:

- Souhlas s odnětím ze ZPF

Nová právní úprava

- Souhlas s odnětím ze ZPF
- Souhlas se změnou orné půdy na TTP (§ 2)
- Souhlas s realizací agrovoltaické výroby elektřiny (§ 8a)
- Souhlas k realizaci rybníků s chovem ryb nebo vodní drůbeže nebo opatření potřebných k zajišťování zemědělské výroby (§ 8b)

SPRÁVNÍ ÚKONY INTEGROVANÉ DO JES

Integrační ustanovení Stávající právní úprava:

*Jedná-li se o záměr vyžadující jednotné environmentální stanovisko⁴⁰), **souhlas s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu se nevydává.***

Integrační ustanovení Nová právní úprava

*Jedná-li se o záměr vyžadující jednotné environmentální stanovisko⁴⁰), **souhlas s odnětím zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu a souhlas podle § 2, § 8a odst. 2 nebo § 8b odst. 1 se nevydávají.***

SPRÁVNÍ ÚKONY INTEGROVANÉ DO JES

Integrační ustanovení Stávající právní úprava Vazba na ZOPK

Pokud se záměr vyžadující jednotné environmentální stanovisko nebo jeho část nachází na území národního parku, správa národního parku vydá souhlas podle tohoto zákona jako součást společného rozhodnutí podle zákona o ochraně přírody a krajiny.

Integrační ustanovení Nová právní úprava Vazba na ZOPK

Pokud se záměr vyžadující jednotné environmentální stanovisko nebo jeho část nachází na území národního parku, správa národního parku vydá souhlas podle tohoto zákona jako součást společného rozhodnutí podle zákona o ochraně přírody a krajiny.

VLIV ZPF NA ORGÁN PŘÍSLUŠNÝ K VYDÁNÍ JES

Krajský úřad

- vydává jednotné environmentální stanovisko, není-li k jeho vydání příslušné ministerstvo,
 - *je-li záměrem dotčen zemědělský půdní fond podle zákona o ochraně zemědělského půdního fondu o výměře pozemku větší než 1 ha,*
- Klíčové pro posouzení příslušného orgánu je údaj ze žádosti JES týkající se ZPF:
 - **údaje katastru nemovitostí o pozemcích, jichž se navrhované odnětí zemědělské půdy ze zemědělského půdního fondu týká**

PŘÍSLUŠNÝ ORGÁN PODLE ZÁKONA O OCHRANĚ ZPF

Souhlas k odnětí půdy ze ZPF - příslušný orgán podle zákona o ochraně ZPF

- nevydává MŽP
- ORP - má-li být dotčena zemědělská půda o výměře menší nebo rovné 1 ha,
- KÚ - má-li být dotčena zemědělská půda o výměře větší než 1 ha,

Obdobné kritérium zvoleno u JES

Příslušnost k vydání správních aktů integrovaných do JES po novele nemá dopad na určení příslušného orgánu k vydání JES

- ORP
 - souhlas ke změně trvalého travního porostu na ornou půdu (§ 2)
 - souhlas s realizací záměru podle § 8a (agrovoltaika) nebo 8b (rybníky jako součást ZPF)

NÁLEŽITOSTI ŽÁDOSTI O JES / JES Z HLEDISKA ZÁKONA O OCHRANĚ ZPF

po
novele

Náležitosti žádosti o jednotlivé nahrazované akty

- § 8a odst. 3
- § 8b odst. 2
- § 9 odst. 6

Náležitosti JES – v části ochrany ZPF

- § 8a odst. 4 : vydá souhlas se záměrem, ve kterém stanoví podmínky nezbytné k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu a schválí plán rekultivace.
- § 8b odst. 3 : souhlas se záměrem, ve kterém stanoví podmínky nezbytné k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu a v případě dočasného záměru schválí plán rekultivace.
- § 9 odst. 8

PODKLADY K VYDÁNÍ JES Z HLEDISKA ZÁKONA O OCHRANĚ ZPF

Je-li nahrazován souhlas s odnětím:

- Odnětí se týká půdy třídy ochrany I. nebo II.
- Je založena příslušnost MŽP (JES vydává MŽP)

 vyjádření MZe k vhodnosti odnětí z hlediska vytváření podmínek pro zajištění schopnosti českého zemědělství zabezpečit základní výživu obyvatel, potravinovou bezpečnost a potřebné nepotravinářské suroviny

Je-li Ministerstvo životního prostředí příslušné k vydání souhlasu s odnětím zemědělské půdy I. nebo II. třídy ochrany ze zemědělského půdního fondu, požádá Ministerstvo zemědělství o vyjádření k vhodnosti odnětí z hlediska vytváření podmínek pro zajištění schopnosti českého zemědělství zabezpečit základní výživu obyvatel, potravinovou bezpečnost a potřebné nepotravinářské suroviny. Pokud se Ministerstvo zemědělství nevyjádří do 30 dnů ode dne, kdy jej o to Ministerstvo životního prostředí požádá, lze souhlas vydat bez tohoto vyjádření. Přezkum vyjádření Ministerstva zemědělství je vyloučen.

PODKLADY K VYDÁNÍ JES Z HLEDISKA ZÁKONA O OCHRANĚ ZPF

Je-li nahrazován souhlas s odnětím:

- fakultativně může žadatel přiložit vyjádření obec / kraje týkající se přínosů a veřejné prospěšnosti záměru a neexistence, nevhodnosti nebo nemožnosti využití jiných ploch v dotčeném území

VAZBA NA POSUZOVÁNÍ NEZBYTNOSTI ODNĚTÍ ZEMĚDĚLSKÉ PŮDY ZE ZPF

K žádosti o souhlas podle § 9 odst. 6 lze připojit vyjádření obce nebo kraje ohledně přínosů a veřejné prospěšnosti záměru a neexistence, nevhodnosti nebo nemožnosti využití jiných ploch v dotčeném území podle § 4 odst. 2

NOVELA: SOUHLAS S AGROVOLTAICKOU VÝROBNOU ELEKTŘINY

Agrivoltaika - agrovoltaická výrobní elektřiny

- Zemědělská půda se za účelem realizace agrovoltaické výrobní elektřiny nebude odnímat.
- **Souhlas s realizací agrovoltaické výrobní elektřiny – integrováno do JES**
- Agrovoltaiku lze umisťovat v nezastavěném území
- Pokud je agrovoltaika drobnou stavbou podle StavZ – souhlas s realizací agrovoltaiky má formu správního rozhodnutí
- Podstatou agrovoltaiky „symbióza“ výroby elektřiny ze slunečního záření a zemědělské produkce.
- Umístěna na pozemcích s vybranými kulturami, které budou uvedeny ve vyhlášce
- Podmínky realizace agrovoltaiky – vyhláška (zajištění zemědělské produkce, obhospodařování daného pozemku, technické parametry) + povinnost rekultivace (vyhláška)

NOVELA: DALŠÍ VYBRANÉ ZMĚNY

Krajinné prvky

- **Součástí zemědělské půdy jsou krajinné prvky podle nařízení vlády o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů, které se na ní nacházejí, (dále jen „krajinný prvek“).**

pro realizaci krajinných prvků se nebude půda ze ZPF odnímat!

- Krajinné prvky (§ 5 NV 307/2014 Sb.)
 - mez,
 - terasa, travnatá údolnice,
 - skupina dřevin, stromořadí, solitérní dřevina,
 - příkop,
 - mokřad
 - skalka

NOVELA: DALŠÍ VYBRANÉ ZMĚNY

Posílení ochrany zemědělské půdy proti erozi.

- **Změna definice – doplněna větrná eroze**
- **řešení nápravných opatření v případě ohrožení půdy erozí.**
- Možnost ukládání nápravných opatření
- jako nápravné opatření možno uložit vypracování plánu opatření ke snížení erozního ohrožení
- **Možnost využít nejkvalitnější půdu zařazenou do I. či II. třídy ochrany dle BPEJ jako plantáž dřevin (přepokládané posílení protierozní odolnosti)**

NOVELA: DALŠÍ VYBRANÉ ZMĚNY

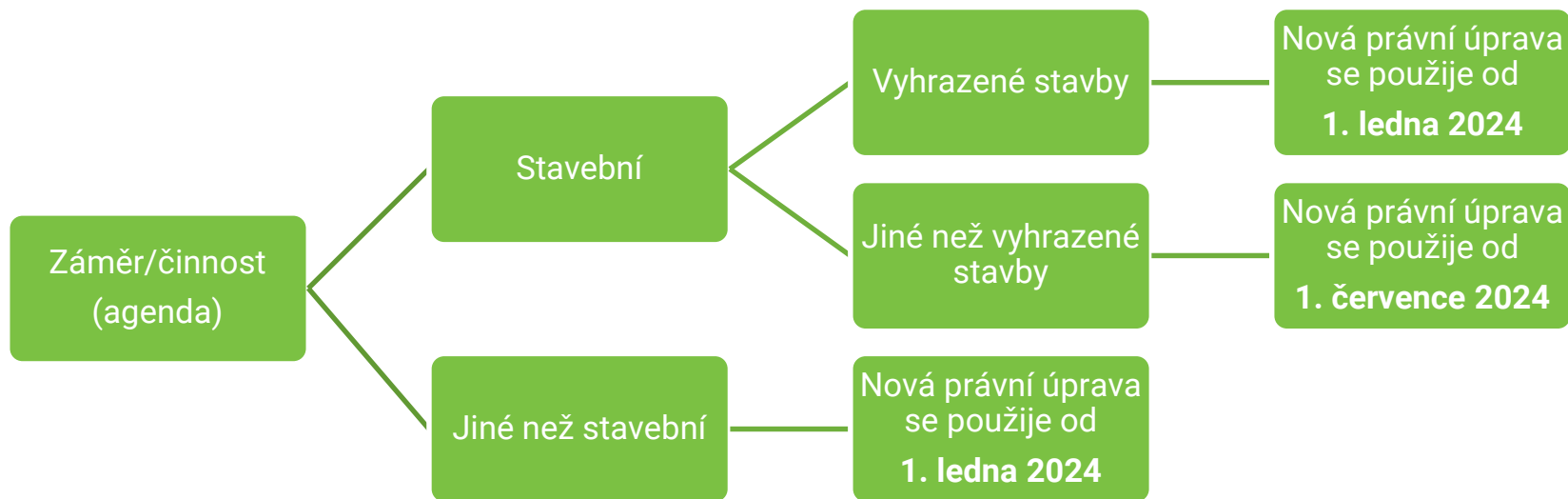
- **Institut prohlášení pozemků za pozemky zemědělského půdního fondu**
 - umožňuje na návrh vlastníka, popř. s jeho souhlasem, zařadit jiné než zemědělské pozemky do zemědělského půdního fondu
- **Změny v § 4 – zásady plošné ochrany**
- **Nové výjimky z povinnosti odnímat půdu jen na základě souhlasu**
 - záměry, které nepotřebují souhlas s odnětím (obrana, bezpečnost, stožáry mobilních sítí)
- **Zvýšení odvodů**

ZÁKON O OCHRANĚ ZEMĚDĚLSKÉHO PŮDNÍHO FONDU

Další změny v zákoně o ochraně zemědělského půdního fondu (výběr) – zákon 149/2023:

- Potvrzení o ukončení rekultivace (§ 11b odst. 2) – potvrzení vydá orgán, který vydal rozhodnutí o odvodech (tj. ORP). */+ srov. přechodné ustanovení/*
- Nebude vydáváno vyjádření OÚ ÚRP / KÚ / MŽP k návrhům tras nadzemních a podzemních vedení, pozemních komunikací, vodních cest a jejich součástí (§ 7 odst. 4 až 6) – požadavek na toto vyjádření je zrušen bez náhrady.

OBEZNĚ: POUŽITÍ NOVÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY V TZV. PŘECHODNÉM OBDOBÍ

POUŽITÍ PŘECHODNÉHO OBDOBÍ Z HLEDISKA ZPF

Ustanovení týkající se výhradně záměrů, které podléhají povolování podle stavebního zákona, nebo vydávání jednotného environmentálního stanoviska:

- změny se uplatní od 1. 1. 2024 pro vyhrazené stavby a od 1. 7. 2024 pro ostatní stavby (uplatní se přechodné období):
 - **§ 7 odst. 3 až 6** – odstranění úpravy o vyjadřování k návrhu tras nadzemních a podzemních vedení, pozemních komunikací, celostátních drah a vodních cest a jejich součástí
 - § 15 písm. i) – související odstranění kompetenčního ustanovení
 - § 17 písm. c) – související odstranění kompetenčního ustanovení
 - § 17a písm. c) a d) – související odstranění kompetenčního ustanovení
 - **§ 17 písm. n) a o)** – odstranění kompetence MŽP ve věcech projektů společného zájmu energetické infrastruktury
 - **§ 21 odst. 3** – vložení integrační formule

POUŽITÍ PŘECHODNÉHO OBDOBÍ Z HLEDISKA ZPF

Ustanovení, u kterých je v první řadě nutné rozlišit, zda mají být v daném případě aplikována na záměr podléhající povolování podle stavebního zákona, či nikoli.

- (A) U záměrů, které nepodléhají povolování podle stavebního zákona, budou změny těchto ustanovení aplikovatelné od 1. 1. 2024.
- (B) U záměrů, které podléhají povolování podle stavebního zákona, budou změny těchto ustanovení aplikovatelné od 1. 1. 2024 pro vyhrazené stavby a od 1. 7. 2024 pro ostatní stavby (uplatní se přechodné období):
 - § 16 – úprava kompetence správ NP
 - § 17 písm. d) první část – odstranění kompetence MŽP k udělování souhlasu s odnětím půdy ze ZPF (nad 10 ha) a související ustanovení

Děkuji za pozornost.